

﴿ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ﴾ بی گمان خدا کسی را که دروغگو و بسیار کافر است راهنمایی نمی کند.

لا: حرف نفی - یهدی: فعل و فاعله هو مستتر - مَنْ: مفعول به - هُوَ: مبتداً - كَاذِبٌ: خبر مفرد (اسم) - كَفَّارٌ: خبر دوم مفرد (اسم)

كَاذِبٌ: اسم فاعل - كَفَّارٌ: اسم مبالغه

الدَّرْسُ الْخَامِسُ الْكِذْبُ: دروغ - الْكِذْبُ مِفْتَاحٌ لِكُلِّ شَرٍّ دَرُوعٌ كَلِيدِيٌّ: دروغ کلیدی برای هر بدی است.

الْكِذْبُ: مبتداً - مِفْتَاحٌ: خبر مفرد (اسم) - لِكُلِّ: جار و مجرور - شَرٍّ: مضاف الیه

جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ (ص) فَقَالَ: عَلَّمَنِي خُلُقًا يَجْمَعُ لِي خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ. فَقَالَ (ص): لَا تَكْذِبُ.

مردی به سوی فرستاده ی خداوند (ص) آمد و گفت: خلق و خوبی به من یادده که نیکی دنیا و آخرت را برای من جمع می کند. پس گفت: دروغ نگو.

جَاءَ: فعل و فاعله رَجُلٌ - إِلَى رَسُولِ: جار و مجرور - اللَّهُ: مضاف الیه - قَالَ: فعل و فاعله هو مستتر - عَلَّمَنِي: فعل و فاعله أَنْتَ

مستتر ، نون و قایه ، ضمیر الیاء: مفعول - خُلُقًا: مفعول به دوم - يَجْمَعُ: فعل و فاعله هو مستتر (جمله وصفیه) -

لِي: جار و مجرور - خَيْرٌ: مفعول به - الدُّنْيَا: مضاف الیه - وَ: حرف عطف - الْآخِرَةِ: معطوف - قَالَ: فعل و فاعله هو مستتر - لَا: نهی -

تَكْذِبُ: فعل و فاعله أَنْتَ مستتر

وَقَالَ الْإِمَامُ عَلِيُّ (ع): خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ دَعَاكَ إِلَى صِدْقِ الْمَقَالِ بِصِدْقِ مَقَالِهِ وَ نَدَبَكَ إِلَى أَفْضَلِ الْأَعْمَالِ بِحُسْنِ أَعْمَالِهِ.

و امام علی (ع) گفت: بهترین برادرانت کسی است که تو را با راستی گفتارش به راستگویی دعوت کرده و تو را با خوبی کارهایش، به بهترین کارها فراخواند.

قَالَ: فعل و فاعله الْإِمَامُ - عَلِيُّ: (جهت اطلاع بدل) - خَيْرٌ: مبتداً - إِخْوَانٍ: مضاف الیه - كَ: مضاف الیه - مَنْ: خبر - دَعَاكَ: (جهت اطلاع: جمله صله) فعل و فاعله هو مستتر ، كَ: مفعول به - إِلَى صِدْقِ: جار و مجرور - الْمَقَالِ: مضاف الیه -

بِصِدْقِ: جار و مجرور - مَقَالٍ: مضاف الیه - هِ: مضاف الیه - نَدَبَكَ: فعل و فاعله هُوَ مستتر ، كَ: مفعول - إِلَى أَفْضَلِ: جار و مجرور -

الأعمالِ: مضاف الیه - بِحُسْنِ: جار و مجرور - أعمالٍ: مضاف الیه - هِ: مضاف الیه.

إِذَنْ فَكُنْ صَادِقًا مَعَ نَفْسِكَ وَ مَعَ الْآخِرِينَ فِي الْحَيَاةِ وَ لَا تَهْرُبْ مِنَ الْوَاقِعِ أَبَدًا.

بنابراین در زندگی باخودت و بادیگران راستگو باش و هرگز از واقعیت فرار نکن .

كُنْ: فعل ناقص (درس هفتم) - مَعَ: جهت اطلاع قید - نَفْسِ: مضاف الیه - كَ: مضاف الیه - الْآخِرِينَ: مضاف الیه -

فِي الْحَيَاةِ: جار و مجرور - لَا: نهی - تَهْرُبْ: فعل و فاعله أَنْتَ مستتر - مِنَ الْوَاقِعِ: جار و مجرور - أَبَدًا: (جهت اطلاع) قید زمان

فَإِنْ هَرَبْتَ مِنَ الْوَاقِعِ فَسَوْفَ تُوَاجِهُهُ مَشَاكِلٌ وَ صُعُوبَاتٌ كَثِيرَةٌ وَ تُضْطَرُّ إِلَى الْكِذْبِ عِدَّةَ مَرَّاتٍ وَ بَعْدَ ذَلِكَ يَتَّبِعُنْ كِذْبَكَ

لِلْآخِرِينَ فَتَفْشَلُ فِي حَيَاتِكَ. پس اگر از واقعیت فرار کنی ، با مشکلات و سختیهای بسیار روبرو خواهی شد و چندین بار به

دروغ گفتن ناچار می شوی و بعد از آن دروغت برای دیگران آشکار می شود و در زندگی شکست می خوری.

این ادات شرط: هَرَبَتْ: فعل شرط- مِنَ الْوَاقِعِ: جارومجرور- فَاءُ جَزَاءٍ شَرْطٍ - سَوَفَ: مستقبل ساز- سَوَفَ تُوَاخِجُ: جواب شرط مَشَاكِلَ: مفعول به- وَ: واو عطف- صُعُوبَاتٍ: معطوف- كَثِيرَةً: صفت (نعت)- تَضَطَّرْتُ: فعل (مجهول) و فاعله محذوف و نائب فاعله أَنْتَ مستتر- إِلَى الْكِذْبِ: جارومجرور- مَرَّاتٍ: مضاف إليه - بعد: قيد زمان - ذَلِكَ: مضاف إليه - يَتَّبِعُنَّ: فعل - كِذْبٍ: فاعل- كَ: مضاف إليه - لِلْآخِرِينَ: جارومجرور- تَفَشَّلُ: فعل و فاعله أَنْتَ مستتر- فِي حَيَاتٍ: جارومجرور - كَ: مضاف إليه وَ هَذِهِ قِصَّةٌ قَصِيرَةٌ تُبَيِّنُ لَكَ نَتِيجَةَ الْكِذْبِ: و این داستانی کوتاه است که نتیجه دروغگویی را برایت روشن می کند:

هَذِهِ: مبتدأ- قِصَّةٌ: خبر- قَصِيرَةٌ: صفت (نعت)- تُبَيِّنُ: فعل و فاعله هی مستتر (جمله وصفیة)- لَكَ: جارومجرور- نَتِيجَةُ: مفعول به - الْكِذْبِ: مضاف الیه

قَرَّرَ أَرْبَعَةَ طُلَّابٍ أَنْ يَغِيبُوا عَنِ الْإِمْتِحَانِ فَاتَّصَلُوا بِالْأُسْتَاذِ هَاتِفِيًّا وَ قَالُوا لَهُ: أَحَدُ إِطَارَاتِ سَيَّارَتِنَا انْفَجَرَ.

چهار دانش آموز قرار گذاشتند که از امتحان غیبت کنند پس تلفنی با استاد تماس گرفتند و او گفتند: یکی از چرخ های (لاستیک های) خودروی ما ترکید.

قَرَّرَ: فعل و فاعله أَرْبَعَةَ طُلَّابٍ: مضاف الیه- أَنْ: حرف ناصب (التزامی ساز)- يَغِيبُوا: فعل منصوب باحذف نون و فاعله «واوبارز»- عَنِ الْإِمْتِحَانِ: جارومجرور- اتَّصَلُوا: فعل و فاعله «واو بارز»- بِالْأُسْتَاذِ: جارومجرور-

(جهت اطلاع هَاتِفِيًّا: مفعول مطلق نیابی) - قَالُوا: فعل و فاعله «واوبارز»- لَهُ: جارومجرور- أَحَدُ: مبتدأ- إِطَارَاتِ: مضاف الیه- سَيَّارَتِ: مضاف الیه - نَا: مضاف الیه- انْفَجَرَ: خبر جمله فعلیه (فعل و فاعله هو مستتر)

وَلَيْسَ لَنَا إِطَارٌ احتياطيٌّ وَ لَا تَوْجَدُ سَيَّارَةٌ تَنْقُلُنَا إِلَى الْجَامِعَةِ وَ نَحْنُ الْآنَ فِي الطَّرِيقِ بَعِيدُونَ عَنِ الْجَامِعَةِ وَ لَنْ نَسْتَطِيعَ

الحُضُورَ فِي الْإِمْتِحَانِ فِي الْوَقْتِ الْمُحَدَّدِ. و چرخ یدکی (لاستیک زاپاس) نداریم و خودرویی یافت نمی شود که ما را به دانشگاه منتقل کند و ما هم اکنون در راه دور از دانشگاه هستیم و در وقت معین نخواهیم توانست (هرگز نمی توانیم) در امتحان حاضر شویم.

لَيْسَ: فعل ناقصه (درس هفتم)- لَنَا: جهت اطلاع: خبرمقدم- إِطَارٌ: اسم لیس مؤخَّر- احتياطيٌّ: صفت (نعت) - لَا تَوْجَدُ: فعل (مجهول) و فاعله محذوف و نائب فاعله سَيَّارَةٌ - تَنْقُلُنَا (جمله وصفیة) فعل و فاعله هی مستتر- نَا: مفعول-

إِلَى الْجَامِعَةِ: جار و مجرور- نَحْنُ: مبتدأ- الْآنَ: قيد زمان (جهت اطلاع) - فِي الطَّرِيقِ: جار و مجرور- بَعِيدُونَ: خبر مفرد

(اسم)- عَنِ الْجَامِعَةِ: جارومجرور- لَنْ: حرف ناصب (مستقبل منفی ساز)- نَسْتَطِيعُ: فعل منصوب و فاعله نحن مستتر- الحُضُورَ: مفعول به- فِي الْإِمْتِحَانِ: جار و مجرور- فِي الْوَقْتِ: جارومجرور- الْمُحَدَّدِ: صفت

لیس+ حرف جر + ضمیر متصل یا هر اسمی : به معنای نداشتن مثال: لیس لنا: نداریم

وَ أَفَقَّ الْأُسْتَاذُ أَنْ يُؤَجَّلَ لَهُمُ الْإِمْتِحَانُ لِمُدَّةِ أُسْبُوعٍ وَاحِدٍ فَفَرِحَ الطُّلَّابُ بِذَلِكَ؛ لِأَنَّ حُطَّتْ لَهُمُ لِتَأْجِيلِ الْإِمْتِحَانِ نَجَحَتِ.

استاد موافقت کرد که امتحان را برای آنها به مدت یک هفته به تأخیر بیندازد پس دانش آموزان به خاطر آن شاد شدند؛ زیرا نقشه آنها برای به تأخیر انداختن امتحان پیروز شد. (گرفت)

وَ أَفَقَّ: فعل و فاعله الْأُسْتَاذُ - أَنْ يُؤَجَّلَ: فعل منصوب و فاعله هو مستتر - لَهُمُ: جار و مجرور - الْإِمْتِحَانُ: مفعول به -

لِمُدَّةِ: جار و مجرور - أُسْبُوعٍ: مضاف الیه - وَاحِدٍ: صفت - فَفَرِحَ: فعل و فاعله الطُّلَّابُ - بِذَلِكَ: جار و مجرور - حُطَّتْ: اسم أنّ

(دوازدهم) - هم : مضاف إليه - لتأجيل : جار و مجرور - الامتحان : مضاف إليه - نجت : فعل و فاعله هي مستتر (خبر
أَنْ - دوازدهم می خوانیم)

في الأسبوع التالي حَضَرُوا لِلإِمْتِحَانِ فِي الْوَقْتِ الْمُحَدَّدِ وَ طَلَبَ الأُسْتَاذُ مِنْهُمْ أَنْ يَجْلِسُوا فِي قَاعَةِ الإِمْتِحَانِ .

در هفته بعد برای امتحان در زمان معین حاضر شدند و استاد از آنها خواست که در سالن امتحان بنشینند.

في الأسبوع : جار و مجرور - التالي : صفت - حضروا : فعل و فاعله واو بارز - لامتحان : جار و مجرور - في الوقت : جار و
مجرور - المحدد : صفت - طلب : فعل - الأستاذ : فاعل " اسم ظاهر " - منهم : جار و مجرور - أن : حرف ناصب - يجلسوا
: فعل منصوب بحذف النون و فاعله واو بارز - في قاعة : جار و مجرور - الامتحان : مضاف إليه

ثُمَّ وَرَعَ عَلَيْهِمْ أَوْرَاقَ الإِمْتِحَانِ. لَمَّا نَظَرُوا إِلَى الأَسْئَلَةِ تَعَجَّبُوا لِأَنَّهَا كَانَتْ هَكَذَا:

سپس برگه های امتحان را بر آنها توزیع کرد. هنگامیکه به سؤالات نگاه کردند تعجب کردند زیرا اینچنین بودند:

وَرَعَ: فعل و فاعله هو مستتر - عليهم : جار و مجرور - أوراق : مفعول به - الامتحان : مضاف إليه - لَمَّا: قيد زمان - نظروا :
فعل و فاعله واو بارز - إلى الأسئلة : جار و مجرور - تعجبوا : فعل و فاعله واو بارز - ها : اسم أن (دوازدهم) - كانت هكذا :
خبر أن (دوازدهم)

۱. لِمَاذَا انْفَجَرَ الإِطَارُ؟ چرا تایر منفجر شد (ترکیب) ؟ لماذا : جار و مجرور - انفجر : فعل - الإطار : فاعل

۲. أَيُّ إِطَارٍ مِنْ سَيَّارَتِكُمْ انْفَجَرَ؟ کدام تایر از خودرویتان منفجر شد؟

أَيُّ: مبتدا - إطار : مضاف إليه - مِنْ سَيَّارَةٍ: جار و مجرور - كم : مضاف إليه - انفجر: خبر بصورت جمله " فعل و
فاعله هو مستتر "

۳. فِي أَيِّ طَرِيقٍ وَقَعَ هَذَا الحَادِثُ؟ در کدام راه این اتفاق رخ داد؟

في أَيِّ: جار و مجرور - طريق : مضاف إليه - وقع : فعل - هذا : فاعل " اسم ظاهر " - الحادث: مشار إليه

۴. مَا هُوَ تَرْتِيبُ جُلُوسِكُمْ فِي السَّيَّارَةِ؟ ترتیب نشستن شما در خودرو چطور بود؟

ما : خبر مقدم (جهت اطلاع) - ترتيب : مبتدا مؤخر (جهت اطلاع) - جلوس : مضاف إليه - كم : مضاف إليه - في
السيارة: جار و مجرور

۵. كَيْفَ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَحْلُوا مُشْكَلَتِكُمْ؟ چگونه توانستید که مشکلاتان را حل کنید؟

كيف : قيد - استطعتم : فعل و فاعله " تم " بارز - أن : حرف ناصب - تحلوا : فعل منصوب (بحذف نون ") و
فاعله " و " بارز - مشكلة: مفعول به (مشتق و اسم فاعل از مصدر إشكال) - كم : مضاف إليه

۶. كَمَ كَانَتِ السَّاعَةُ عِنْدَ انْفِجَارِ الإِطَارِ؟ هنگام انفجار تایر ساعت چند بود ؟

كم : خبر مقدم - كانت : فعل ناقص (درس هفتم) - الساعة : اسم كانت (مرفوع) - عند : قيد زمان - انفجار :
مضاف إليه - الإطار : مضاف إليه

۷. مَن كَانَ مِنْكُمْ يَسُوقُ السَّيَّارَةَ فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ؟ چه کسی از شما در آن زمان خودرو را می راند؟

من : مبتدا - کان یسوق : خبر - کان : فعل ناقص - اسمه هو مستتر - منکم : جار و مجرور - یسوق : فعل و فاعله هو مستتر " خبر کان " - السیارة: مفعول به - فی ذلک : جار و مجرور - الوقت : مشارإلیه

۸. هَلْ تَضَمَّنُ أَنْ يُجِيبَ أَصْدِقَاؤُكَ مِثْلَ إِجَابَتِكَ؟ آیا تضمین می کنی که دوستانت مانند جواب تو پاسخ بدهند؟

هل : حرف استفهام (هل ، أ) " حروف نقش ندارند. - تَضَمَّنُ (متعدی): فعل و فاعله أنت مستتر - أن : حرف ناصب - یجیب: فعل منصوب (بالفتحة) - أصدقاء: فاعل " اسم ظاهر " - ک : مضاف إلیه - مثل : خارج از اهداف (مفعول مطلق نیایی) - إجابة: مضاف إلیه - ک : مضاف إلیه

خَجَلَ الطَّلَابُ وَ نَدِمُوا وَ اعْتَدَرُوا مِنْ فِعْلِهِمْ، نَصَحَهُمُ الْأُسْتَاذُ وَ قَالَ: مَنْ يَكْذِبُ لَا يَنْجَحُ.

دانش آموزان خجالت کشیدند و پشیمان شدند و از کارشان پوزش خواستند. استاد آنها را نصیحت کرد و گفت: هر کسی دروغ بگوید، پیروز نمی شود. (موفق نمی شود)

خَجَلَ : فعل - الطلاب : فاعل " اسم ظاهر " - ندموا : فعل و فاعله " و " بارز - اعتدروا : فعل و فاعله " و " بارز - من فعل : جار و مجرور - هم : مضاف إلیه - نصح : فعل - هم : مفعول به - الأستاذ: فاعل " اسم ظاهر " (اگر مفعول ضمیر متصل و فاعل از نوع اسم ظاهر باشد، مفعول را زودتر از فاعل می آوریم). - قال: فعل و فاعله هو مستتر - من یکذب لا ینجح : مفعول به - مَنْ: اسم شرط در نقش مبتدا - یکذب: فعل شرط (مجزوم بالسکون) و فاعله هو مستتر - لا : حرف نفی - ینجح : فعل و فاعله هو مستتر " لا ینجح : جواب شرط - یکذب ینجح: خبر

عَاهَدَ الطَّلَابُ أُسْتَاذَهُمْ عَلَى أَنْ لَا يَكْذِبُوا وَ قَالُوا لَهُ نَادِمِينَ: تَعَلَّمْنَا دَرَسًا لَنْ نَنْسَاهُ أَبَدًا.

دانشجویان با استادشان پیمان بستند که دروغ نگویند و به او باپشیمانی گفتند: درسی را آموختیم که هرگز آن را فراموش نخواهیم کرد.

عاهد: فعل - الطلاب : فاعل " اسم ظاهر " - أستاذ: مفعول به - هم : مضاف إلیه - علی أن لا یکذبوا : جار و مجرور - أن : حرف ناصب - لا : حرف نفی - یکذبوا : فعل منصوب (بحذف نون) و فاعله " و " بارز - قالوا : فعل و فاعله " و " بارز - له : جار و مجرور - تعلمنا درسا لن ننساه أبدا : مفعول به برای قالوا - نادمین : قید حالت (حال - دوازدهم) -

تعلمنا : فعل و فاعله " نا " بارز - درسا : مفعول به - لن ننساه : جمله وصفیه - لن : حرف ناصب - ننسا : فعل و فاعله نحن مستتر - ه : مفعول به - أبدا : قید زمان

قَرَّرَ : قرار گذاشت (مضارع : يُقَرِّرُ) كُنْ : باش لَنْ : حرف نشانه آینده منفی مُحَدَّد : مشخص شده مَقَال : گفتار = قَوْل، کلام نَدَبَ : فرا خواند (مضارع : يَنْدُبُ) وَاجَهَ : روبه رو شد (مضارع : يُوَجِّهُ) وَزَعَّ : پخش کرد (مضارع : يُوزِّعُ)	ساقَ : رانندگی کرد (مضارع : يَسوقُ) صُعوبَةً : سختی ≠ سهولة ضَمِينَ : ضمانت کرد (مضارع : يَضْمَنُ) عَاهَدَ : پیمان بست (مضارع : يُعَاهِدُ) عِدَّةً : چند فَيْشَلَّ : شکست خورد (مضارع : يَفْشَلُ)	أَجَّلَ : به تأخیر انداخت مضارع: يُؤَجِّلُ / مصدر: تَأْجِيل = أَخَّرَ عَجَّلَ ≠ إِضْطَرَّ : ناگزیر کرد (مضارع : يَضْطَرُّ) تُضْطَرُّ : ناگزیر می شوی إِطَار : تایر، چارچوب إِطَارٌ اِخْتِيَاطِيٌّ : چرخ یدکی تَبَيَّنَ : آشکار شد (مضارع : يَتَبَيَّنُ) حُطَّةً : نقشه، برنامه «جمع: حُطَط» زَاوِيَةً : گوشه «جمع: زَوَايَا»
--	--	---

أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ:

۱- هَلْ وَافَقَ الْأُسْتَاذُ أَنْ يُوجَّهَ الْإِمْتِحَانُ لِلطُّلَّابِ لِمُدَّةِ أُسْبُوعَيْنِ؟ لَا

۲- مَاذَا قَالَ الرَّجُلُ لِرَسُولِ اللَّهِ (ص) حِينَ جَاءَ إِلَيْهِ؟ لَا تَكْذِبْ

۳ ما قَالَ الطُّلَّابُ لِأُسْتَاذِهِمْ نَادِمِينَ؟ تَعَلَّمْنَا دَرْسًا لَنْ نَنْسَاهُ أَبَدًا.

۴- مَنْ قَالَ « مَنْ يَكْذِبْ لَا يَنْجَحْ »؟ الْأُسْتَاذُ

۵- كَيْفَ اتَّصَلَ الطُّلَّابُ بِالْأُسْتَاذِ؟ بِالْهَاتِفِ

۶- لِمَاذَا فَرِحَ الطُّلَّابُ؟ لِأَنَّ حُطَّتْهُمْ لِتَأْجِيلِ الْإِمْتِحَانِ نَجَحَتْ.

«تَرْجَمَةُ الْفِعْلِ الْمُضَارِعِ»

حروف ناصبه: أن (که)، کی، ل، لکی، حتی (تا - برای اینکه) و لن برسر افعال مضارع می آیند و تغییراتی در ظاهر و معنای آنها ایجاد می کنند:

۱- تغییر در ظاهر فعل مضارع ۲- تغییر در معنای فعل مضارع

يَحْكُمُ: مرفوع باضمه - داروی می کند (مضارع اخباری) حَتَّى يَحْكُمَ: منصوب با فتحه - تا اینکه داروی کند (مضارع التزامی)

يُحَاوِلُونَ: مرفوع بانون - تلاش می کنند (مضارع اخباری) أَنْ يُحَاوِلُوا: منصوب به حذف نون: که تلاش کنند (مضارع التزامی)

تَفْرَحُونَ: مرفوع بانون - شاد می شوید (مضارع اخباری) لِكَيْ تَفْرَحُوا: منصوب به حذف نون: تا شاد شوید (مضارع التزامی)

يَجْعَلُ: مرفوع باضمه - قرار می دهد (مضارع اخباری) لِيَجْعَلَ: منصوب با فتحه - تا قرار بدهد (مضارع التزامی)

يَذْهَبْنَ: مرفوع می روند (مضارع اخباری) كَيْ يَذْهَبْنَ: منصوب تا بروند (مضارع التزامی)

نکته: فعل مضارع دارای « لَنْ » معادل « آینده منفی » در زبان فارسی است؛ مثال:

تَنَالُونَ: مرفوع با نون: دست می یابید لَنْ تَنَالُوا: منصوب به حذف نون دست نخواهید یافت (مستقبل منفی)

توجه:

فعل مضارعی که به حرکت ضمه ختم می شود ضمه علامت مرفوع بودن آن است. يَذْهَبُ

فعل مضارعی که پس از ۳ حرف اصلی ۲ حرف داشته باشد اولین حرف ضمیر فاعلی (ضمیر بارز) است و دومین حرف معادل ضمه است یعنی علامت مرفوع بودن فعل است. يَذْهَبُونَ

اگر فعل مضارع پس از حروف اصلی فقط یک حرف داشته باشد آن حرف ضمیر فاعلی است پس علامت رفع ندارد.

يَذْهَبْنَ - تَذْهَبْنَ

۱. ﴿ عَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَ عَسَىٰ أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَ هُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ﴾

چه بسا چیزی را ناپسند بشمارید و آن برای شما خوب است و چه بسا چیزی را دوست بدارید و آن برای شما بد است.

شَيْئًا: مفعول به - خَيْرٌ، شَرٌّ: خبر مفرد/ تَكْرَهُوا: منصوب به حذف نون - تُحِبُّوا: منصوب به حذف نون

۲. ﴿ ... أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَ لَا حُلَّةَ ... ﴾

از آنچه به شما روزی دادیم انفاق کنید پیش از آن که روزی بیاید که در آن هیچ داد و ستد و هیچی دوستی و ... نیست.

يَوْمٌ: فاعل (اسم ظاهر) - يَأْتِي: فعل منصوب با فتحه - مِمَّا: من + ما موصول

۳. مِنْ اخْلَاقِ الْجَاهِلِ الْاِجَابَةُ قَبْلَ أَنْ يَسْمَعَ وَ الْمُعَارَضَةُ قَبْلَ أَنْ يَفْهَمَ وَ الْحُكْمُ بِمَا لَا يَعْلَمُ

از اخلاق نادان پاسخ دادن پیش از شنیدن و مخالفت کردن قبل از فهمیدن و داوری کردن در چیزی است که نمی داند.

مِنْ اخْلَاقِ: خبر مقدم بصورت شبه جمله - الْاِجَابَةُ: مبتدا مؤخر

يَسْمَعُ: منصوب با فتحه - يَفْهَمُ: منصوب با فتحه - يَعْلَمُ: مرفوع با ضمه

جَوَّازٌ - فِي الصَّيْدَلِيَّةِ در داروخانه

الصَّيْدَلِيُّ: داروخانه چی	الْحَاجُّ: حاجی
أَعْطِنِي الْوَرْقَةَ: برگه را به من بده: مِحْرَارٌ، حُبُوبٌ مُسَكَّنَةٌ لِلصَّدَاعِ، حُبُوبٌ مُهَدَّئَةٌ، كَبْسُولٌ أَمْبِيسِيلِينِ، قُطْنٌ طَبِّيٌّ، مَرْهَمٌ لِحَسَّاسِيَّةِ الْجِلْدِ. لَا بَأْسَ، وَلَكِنْ لَا أُعْطِيكَ أَمْبِيسِيلِينِ. تَب سَنَج، قَرَصِ هَاي مَسْكَن سَرْدَرْد، قَرَصِ هَاي آرَام بَخْش، كَبْسُولِ آمبِي سِيلِين، پنبه ی طَبِّي، پماد برای حساسیت پوست ... اشکالی ندارد ولی آمپی سیلین به تو نمی دهم.	عَفْوًا، مَا عِنْدِي وَصَفَّةٌ وَ أُرِيدُ هَذِهِ الْأَدْوِيَةَ الْمَكْتُوبَةَ عَلَى الْوَرْقَةِ. بخشید، من نسخه ای ندارم و این داروهای نوشته شده روی برگه رو می خواهم.
لَأَنَّ بَيْعَهَا بِدُونِ وَصْفَةٍ غَيْرِ مَسْمُوحٍ. لِمَنْ تَشْتَرِي هَذِهِ الْأَدْوِيَةَ؟ چون فروش آن بدون نسخه ممنوع است. این داروها را برای چه کسی می خری؟	لِمَاذَا لَا تُعْطِينِي؟ چرا به من نمی دهی؟
رَجَاءً، رَاجِعِ الطَّبِيبَ؛ الشِّفَاءُ مِنَ اللَّهِ لطفا به پزشک مراجعه کن، شفا از خداست (خدا شفا بده)	أَشْتَرِيهَا لِزَمَلَائِي فِي الْقَافِلَةِ يَا حَضْرَةَ الصَّيْدَلِيِّ. جناب داروخانه چی آنها را برای همراهانم در کاروان می خرم.

۱-الصَّيْدَلِيَّة: داروخانه ۲- الْأَدْوِيَةَ: داروها، مفرد:الدواء ۳- الْمِحْرَار: دماسنج ۴- الْقُطْن: پنبه

۵- الْجِلْد: پوست ۶- حَضْرَةُ الصَّيْدَلِيِّ: جناب داروخانه دار ۷- رَاجِعُ: مراجعه کن

التمرین الأول: أیُّ فعلٍ مِنْ أفعالِ مُعْجَمِ الدَّرْسِ يُنَاسِبُ التَّوضِيحَاتِ التَّالِيَةَ؟

۱- شَاهَدَ وَجْهًا لَوَجْهِهِ. وَاجَهَ

۲- ظَهَرَ وَ صَارَ وَاضِحًا. تَبَيَّنَ

۳- لَمْ يَنْجَحْ بَلْ خَسِرَ. فَشِلَ

۴- أَعْطَاهُ عَهْدًا وَ قَوْلًا بِأَنْ يَفْعَلَ شَيْئًا. عَاهَدَهُ

۵- قَرَّرَ أَنْ يَفْعَلَ مَا قَصَدَهُ مَعَ التَّأخِيرِ. أَجَلَ

التمرین الثانی: تَرْجِمَ الْأَحَادِيثَ، ثُمَّ عَيَّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.

۱- لَا تَغْتَرَّوا بِصَلَاتِهِمْ وَ لَا بِصِيَامِهِمْ ... وَ لَكِنْ اخْتَبِرُوهُمْ عِنْدَ صِدْقِ الْحَدِيثِ وَ آدَاءِ الْأَمَانَةِ. (فَعَلَ الْأَمْرَ وَ فَعَلَ النَّهْيَ)

فَرِيبِ نَمَازِ وَ رُزْهِیِ أَنِهَا رَا نَخُورِیدِ بَلْکِهِ أَنِهَا رَا هَنْگَامِ رَاسْتِ گُوتِیِ وَ اَمَانْتِ دَارِیِ بِيَازْمَائِیدِ.

۱- فَعَلَ امْر: اخْتَبِرُوا / فَعَلَ نَهْي: لَا تَغْتَرَّوا - تَغْتَرَّوا: مَجْزُومٌ بِأَحْذَفِ نُونِ

۲- لَا تَسْتَشِيرِ الْكَذَّابَ فَإِنَّهُ كَالسَّرَابِ يُقَرَّبُ عَلَيْكَ الْبَعِيدَ وَ يُبْعَدُ عَلَيْكَ الْقَرِيبَ. (اسْمُ الْمُبَالِغَةِ)

دِرُوعْگُو رَا بِهِ مَشُورْتِ نَگِیرِ چِرَا کِهِ مَآنَدِ سَرَابِ دُورِ رَا بِهِ تُو نَزْدِیکِ مِیِ سَازَدِ وَ نَزْدِیکِ رَا بِهِ تُو دُورِ مِیِ سَازَدِ.

اسْمِ مِبَالِغَه: الْكَذَّابُ الْكَذَّابُ: مَفْعُولٌ بِهِ - يَقْرَبُ وَ يَبْعَدُ مَتَضَادٌ - الْبَعِيدُ وَ الْقَرِيبُ مَتَضَادٌ

۳- يَبْلُغُ الصَّادِقُ بِصِدْقِهِ مَا لَا يَبْلُغُهُ الْكَاذِبُ بِأَحْتِيَالِهِ. (الْفَاعِلِ)

رَاسْتْگُو بَا رَاسْتْگُوتِیِ خُودِ بِهِ چِیزِیِ مِیِ رَسَدِ کِهِ دِرُوعْگُو بَا فَرِیبِکَاریِ اَشِ بِهِ آنِ نَمِیِ رَسَدِ.

فَاعِلٌ: الصَّادِقُ - الْكَاذِبُ - مَا: اسْمُ مَوْصُولٍ دَرِ نَقْشِ مَفْعُولٍ بِهِ

۴- لَا تُحَدِّثِ النَّاسَ بِكُلِّ مَا سَمِعْتَ بِهِ. (فَعَلَ النَّهْيَ) بَا مَرْدَمِ اَزِ تَمَامِ أَنْچِهِ شَنِیدِیِ سَخْنِ مَگُو.

فَعَلَ نَهْي: لَا تُحَدِّثِ (مَجْزُومٌ بِأَسْکُونِ - کَسْرَهِ عَارِضِیِ)

مَا: اسْمُ مَوْصُولٍ دَرِ نَقْشِ مِضَافٍ إِلَيْهِ

التمرین الثالث: عَيَّنِ الْكَلِمَةَ الَّتِي لَا تُنَاسِبُ الْكَلِمَاتِ الْأُخْرَى مَعَ بَيَانِ السَّبَبِ.

۱. مَقَالٌ □ كَلَامٌ □ قَوْلٌ □ إِطَارٌ ■

دِلِيلِ اِتْتِخَابِ إِطَارِ: (عَدَمِ تَنَاسُبِ مَعْنَائِيِ بَا بَقِيَه)

۲. كَلَّمَ □ حَدَّثَ □ كَمَّلَ ■ تَكَلَّمَ ■

دِلِيلِ اِتْتِخَابِ كَمَّلَ: (عَدَمِ تَنَاسُبِ مَعْنَائِيِ) ، دِلِيلِ اِتْتِخَابِ تَكَلَّمَ: (بَابِ تَفْعَلِ)

دلیل انتخاب تأجیل: (مصدر - مفرد ولی بقیه جمع - عدم تناسب معنایی)

۴. □يَغْرِسُ □يَبُتُ ■يَزْرَعُ □يَخْنُقُ ■

دلیل انتخاب یخنق: (عدم تناسب معنایی) - دلیل انتخاب یبوت (لازم ولی بقیه متعدی)

۵. □أحمر □أسود □أخضر □أكرم ■

دلیل انتخاب: أكرم (اسم تفضیل - عدم تناسب معنایی)

التمرین الرابع: تَرْجِمِ الآیَاتِ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.

۱. ﴿ فَاصْبِرْ حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا ... ﴾ (فعل الأمر)

پس صبر کنید تا خدا بین ما داوری کند.

فعل امر: اصبروا - حَتَّى : حرف ناصب - يحكم: فعل منصوب با فتحه

۲. ﴿ يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا كَلَامَ اللَّهِ ﴾ (المُضَافَ إِلَيْهِ)

می خواهند سخن خدا را تغییر بدهند.

مُضَافَ إِلَيْهِ : اللَّهُ - يُرِيدُونَ: فعل مرفوع با نون - أَنْ : حرف ناصب - يُبَدِّلُوا: فعل منصوب با حذف نون

۳. ﴿ ... مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ ... ﴾ (الفاعل)

خداوند نمی خواهد بر شما حالت بحرانی قرار دهد.

فاعل : اللَّهُ - هو مستتر در يجعل- يُرِيدُ: فعل مرفوع با ضمه - لِ : حرف ناصب - يجعل: فعل منصوب با فتحه

۴. ﴿ ... لِكَيْلَا تَحْزَنُوا عَلَى مَا فَاتَكُمْ ﴾ (الفعل الماضي)

تا بر آنچه از دست دادید اندوهگین نشوید.

لا: حرف نفی (حرف ناصب + لا " ۱۰۰ درصد نفی " + مضارع) فعل ماضی : فات - لكي: حرف ناصب - لا: حرف

نفی - تحزنوا: فعل منصوب با حذف نون

۵. ﴿ لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ ﴾ (الفعل المضارع)

به نیکی دست نخواهید یافت تا از آنچه دوست دارید انفاق کنید.

فعل مضارع: تنالوا - تنفقوا - تحبون - لن : حرف ناصب (آینده منفی ساز) - تنالوا: فعل منصوب با حذف

نون - حَتَّى : حرف ناصب - تنفقوا: فعل منصوب با حذف نون - تحبون: فعل مرفوع با نون

(۵) تَرْجِمِ الْجُمْلَةَ التَّالِيَةَ.

۱-إِجْلِسْ عَلَى الْكُرْسِيِّ. روى (بر) صندلی بنشین.

۳-إِصْبِرْ لِكَيْ يَجْلِسَ. صبر کن تا بنشیند.

۴-جَالِسٌ خَيْرٌ النَّاسِ. با بهترین مردم هم نشینی کن.

۵-لا تَجْلِسُوا هُنَاكَ. آنجا ننشینید.

۶-لَنْ يَجْلِسَ هُنَا. اینجا نخواهند نشست.

۷-أَرِيدُ أَنْ أَجْلِسَ. می خواهم بنشینم (که بنشینم).

۸-رَجَعْنَا لِتَجْلِسَ. بازگشتیم تا بنشینیم.

الْتَّمِرِينَ السَّادِسُ: اُكْتُبْ مُفْرَدَ الْجُمُوعِ التَّالِيَةِ.

أدوية: دواء	خُطَط: خُطَّة (نقشه)	أفاضل: أفضل
أحياء: حيّ	صعوبات: صعوبة(سختی)	أصدقاء: صديق
أساتذة: أستاذ	عيوب: عيب	إخوان: أخ
أعمال: عمل	أسئلة: سؤال	أسابيع: أسبوع
إجابات: إجابة	طلّاب: طالب	أخلاق: خلق